

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynnin osittaista vahvistamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynnin osittaista vahvistamista koskevan sopimuksen.

Noottienvaihdolla tehtävässä sopimuksessa hyväksyttäisiin Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynti molempien

maiden rajankäyntivaltuuskuntien laatimien asiakirjojen mukaisesti lukuunottamatta ehdotettua valtakunnanrajan muutosta Tornionjoessa olevan Vähänärän kosken kohdalla. Rajankäynti tultaisiin tältä osin suorittamaan uudelleen mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Eduskunta on 12 päivänä kesäkuuta 1984 antanut suostumuksensa Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynnin johdosta hallituksen esityksessä n:o 70/1984 vp. ehdotettuihin valtakunnanrajan muutoksiin ja täsmennyksiin. Tasavallan presidentti on hyväksynyt mainitut muutokset 7 päivänä syyskuuta 1984.

Myös Ruotsin valtiopäivät on 13 päivänä helmikuuta 1985 hyväksynyt rajalinjan muutokset lukuunottamatta Vähänärän kohdalla olevaa osaa, jossa se katsoo tarpeelliseksi vielä uudelleen määrittellä syväväylä. Suomen ja Ruotsin välillä käydyissä keskusteluissa on tämän johdosta päädytty siihen, että kyseinen alue tässä vaiheessa jätetään vahvistettavan rajankäynnin ulkopuolelle ja että rajankäynti vahvistettaisiin osittaisena.

2. Sopimuksen merkitys

Rajankäynnin osittaista vahvistamista puoltavat tarkoituksenmukaisuusyyt. Ahvenanmerellä sijaitsevan Märketin luodon osalta rajan täsmennys on tehty Suomen pyynnöstä, ja sen johdosta on eduskunnassa hyväksytty Ahvenanmaan itsehallintolain muutos (HE n:o 123/1984 vp). Suomeen siirtyvät suvereniteettisaaret ovat pinta-alaltaan suuremmat kuin Ruotsiin siirtyvät saaret. Lisäksi rajankäynnissä sovittuja rajanmuutoksia on odottamatta rajankäynnin lopullista vahvistamista jo merkitty maastoon ja tiettävästi erälle kartoille. Nämä merkinnät saattavat aiheuttaa oikeudellisia ristiriitoja ennen rajankäynnin vahvistamista.

3. Sopimuksen sisältö

Sopimus tehtäisiin noottienvaihdolla, jossa vahvistettaisiin vuoden 1981 rajankäynti lukuunottamatta Vähänärän kohdalla olevaa rajan osaa tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1985.

Ehdotetussa noottienvaihdossa määritellään uudelleen käytävän rajan kohta. Se sisältää myös määräyksen, jonka mukaan maiden rajankäyntivaltuuskunnat käyvät rajan ja määrittelevät syväväylän mahdollisimman pian vuoden 1985 aikana Vähänärän kohdalla.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Hallitusmuodon 3 §:n mukaan Suomen rajoja ei voida muuttaa ilman eduskunnan suostumusta. Eduskunta on jo hyväksynyt rajankäyntivaltuuskuntien esittämät rajalinjojen muutokset mu-

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 1985

kaan lukien Vähänärän kohdalla olevan osan. Rajankäynnin vahvistaminen osittaisena poikkeaa eduskunnan suostumuksesta, joka on annettu lähtien siitä, että rajankäynti vahvistetaan kokonaisuudessaan. Tämän johdosta eduskunnan suostumus on tarpeen ehdotettuun rajankäynnin osittaiseen vahvistamiseen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Suomen ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynnin osittaista vahvistamista koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Vt. ulkoasiainministeri

Pääministeri *Kalevi Sorsa*

(Suomennos)

NOOTTIENVAIHTO

1. *Ruotsin Helsingissä oleva suurlähettiläs Suomen ulkoasiainministerille.*

Herra Ministeri,

Minulla on täten kunnia saattaa Teidän Ylhäisyytenne tietoon, että Ruotsin Valtiopäivät on puolestaan hyväksynyt Ruotsin ja Suomen välisen valtakunnanrajan vuoden 1981 rajankäynnin, siten kuin siitä tehdään selkoa asianomaisten Ruotsin ja Suomen rajankäyntivaltuuskuntien laati-
missa asiakirjoissa, kuitenkin lukuun ottamatta aluetta Vähänärän kosken kohdalla Ylitornion kunnassa.

Hyväksymättä jätetty rajan osa rajoittuu pohjoisessa voimassaolevan valtakunnanrajan ja 65° 56' 00" pohjoista leveyttä leikkauskohtaan ja etelässä voimassaolevan valtakunnanrajan ja 65° 55' 28" pohjoista leveyttä leikkauskohtaan. Leveyspiiriarviot ovat suomalaisen järjestelmän mukaisia. Ruotsalaisen järjestelmän mukaan vastaavat arvot ovat 65° 56' 05,8" ja 65° 55' 33,8" pohjoista leveyttä.

Ruotsin hallitus ehdottaa, että valtakunnanrajan kulku määrätään rajankäyntivaltuuskuntien vuoden 1981 rajankäynnin tuloksena yhteisesti esittämän ehdotuksen mukaisesti, kuitenkin lukuun ottamatta edellä mainittua rajan osaa Vähänärän kosken kohdalla, olemaan voimassa 1 päivästä heinäkuuta 1985 lukien.

Vähänärän kosken kohdalla olevan rajaosuuden osalta Ruotsin hallitus ehdottaa, että toimeenpannaan uusi rajankäynti ja syväväylän sijainti määrätään. Syväväylän määrittämisessä ovat voimassa samat rajan määrittämisperiaatteet kuin vuoden 1981 rajankäynnissä. Ruotsin ja Suomen rajankäyntivaltuuskunnat käyvät yhdessä rajan niin pian kuin mahdollista vuoden 1985 aikana. Kumpikin valtio vahvistaa ohjeet rajankäyntivaltuuskunnilleen.

Minulla on kunnia esittää, että tätä kirjelmää sekä Teidän vastaustanne siihen yhdessä pidetään Ruotsin ja Suomen hallitusten välillä asiasta tehdyinä sopimuksena.

Vastaanotakaa, Herra Ministeri, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Herr Minister,

Härmed har jag äran meddela Ers Excellens, att den svenska riksdagen för sin del godkänt 1981 års översyn av den svensk-finska riksgrensens, sådan översynen redovisas i de av vederbörande svenska och finska gränskommissioner upprättade gränsdokumenten, dock med undantag för ett område vid Vähänärä-forsen i Övertorneå kommun.

Det undantagna gränssavsnittet begränsas i norr av skärningspunkten mellan gällande riksgrens och latituden 65° 56' 00" N och i söder av skärningspunkten mellan gällande riksgrens och latituden 65° 55' 28" N. Latitudangivelserna avser det finska systemet. Enligt det svenska systemet blir motsvarande latitudangivelser 65° 56' 05,8" N och 65° 55' 33,8" N.

Den svenska regeringen föreslår att riksgrensens sträckning fastställs i enlighet med det förslag som gränskommissionerna gemensamt har lagt fram som resultat av 1981 års gränsöversyn, dock med undantag för det ovan nämnda gränssavsnittet vid Vähänärä-forsen, att gälla från och med den 1 juli 1985.

I fråga om gränssavsnittet vid Vähänärä-forsen föreslår den svenska regeringen att en förnyad gränsöversyn genomförs och djupfårans läge fastställs. För djupfårans bestämning skall gälla samma principer för gränssträckningen som vid 1981 års gränsöversyn. Översynen genomförs gemensamt av en svensk och en finsk gränskommission så snart som möjligt under år 1985. Vardera staten fastställer instruktion för sin gränskommission.

Jag har äran föreslå att denna skrivelse och Ert svar därpå tillsammans skall utgöra en mellan de svenska och finska regeringarna träffad överenskommelse i ämnet.

Mottag, Herr Minister, försäkran om min mest utmärkta högaktning.

2. Suomen ulkoasiainministeri Ruotsin Helsingissä olevalle suurlähettiläelle

Herra Suurlähettiläs,

Minulla on kunnia tunnustaa vastaanottaneeni tänään päivätty seuraavan sisältöinen kirjelmä-

ne:
 ”

..... ”

Vastauksena tähän minulla on kunnia ilmoittaa, että Suomen hallitus omalta osaltaan on hyväksynyt kirjelmässä esitetyt ehdotukset, ja vahvistaa, että Teidän kirjelmäanne ja tätä vastusta yhdessä pidetään Ruotsin ja Suomen hallitusten välisenä sopimuksena asiasta.

Vastaanottakaa jne.

Herr Ambassadör,

Härmed har jag äran erkänna mottagandet av Er skrivelse denna dag av följande innehåll:

”

..... ”

Till svar härpå har jag äran meddela, att den finska regeringen för sin del godkännt de i skrivelsen framförda förslagen och bekräfta att Er skrivelse och detta svar skall utgöra en mellan de finska och svenska regeringarna träffad överenskommelse i ämnet.

Mottag, etc.